

Tieteellis-taiteellinen seminaari "Olemattoman kokeneet II"

Suomalaisten opiskelua Neuvostoliitossa ja sosialistimaissa 1950 – 1990

Venäjällä ja Neuvostoliitossa Opiskelleiden Yhdistys (VeNeOy) hakee rahoitusta Neuvostoliitossa ja Venäjällä sekä muissa sosialistisissa maissa opiskelleiden ja työskennelleiden henkilöiden kokemuksia käsittelevän seminaarin kulujen kattamiseen.

Vuosina 1950 – 1990 toistatuhatta suomalaista opiskeli Leningradin, Moskovan, Kiovan ja muiden Neuvostoliiton kaupunkien kymmenissä korkeakouluissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Opiskelija- ja tutkijavaihtoa hoitivat Suomessa opetusministeriö, Suomi-Neuvostoliitto-seura sekä yhteiskunnalliset järjestöt. Tieteen, tekniikan ja kulttuurin kaikki alat olivat vaihdossa edustettuina. Opiskelijoita lähti koko opiskeluaajaksi ja jatko-opiskelijat ja tutkijat saivat lyhempiä vaihtostipendejä. Venäjän kielen ja kulttuurin yliopisto-opiskelijoiden opintoihin kuului vaihtojakso Neuvostoliitossa. Nämä opiskelijat olivat kansainvälisyyden edelläkävijöitä Suomessa. Kaikki opiskelijat palasivat venäjän kielen ja kulttuurin tuntijoina eri alojen työhön Suomessa. Suomen ja Neuvostoliiton välinen korkeakoulututkintojen vastaavuussopimus solmittiin 1980-luvun alussa ja oli voimassa Neuvostoliiton hajoamiseen saakka. Nykyisin suuri osa entisistä opiskelijoista on jo siirtynyt tai siirtymässä eläkkeelle, mikä tekee heidän kokemustensa keräämisestä erityisen ajankohtaista.

Yhdistyksellä on jo yli 40 vuoden toimintahistoria takanaan. Yhdistys toimii Venäjällä ja Neuvostoliitossa opiskelleiden henkilöiden yhdyssiteenä ja pyrkii edistämään heidän etujaan sekä ammatillisissa että opinnollisissa asioissa. Tätä tarkoitusta edistääkseen yhdistys järjestää mm. erilaisia kulttuuritilaisuuksia ja seminaareja.

Vuonna 1999 Tampereella järjestettiin seminaari, joka käsitteli opiskelua ja elämää sosialismin ytimessä – Neuvostoliitossa ja Saksan demokraattisessa tasavallassa. Seminaarin nimenä oli tuolloin ”Olemattoman kokeneet”, sillä olimmekhan me kokeneet jotain sellaista mitä ei enää ollut eikä tulisi olemaan. Seminaari herätti laajalti kiinnostusta ja Helsingin Sanomat kirjoitti laajan artikkelin tapahtumasta 25.4.1999.

Nyt tästä seminaarista on kulunut yli kaksikymmentä vuotta ja Neuvostoliiton romahtamisesta tulee ensi vuonna kuluneeksi 30 vuotta. Yhdistyksen jäsenten keskuudessa heräsi ajatus uuden mutta teemoiltaan laajemman seminaarin järjestäminen otsikolla ”Olemattoman kokeneet II”. Seminaari on tällä kertaa kulttuuripainotteisempi, sillä nyt mukaan on lupautunut sekä kirjailijoita, elokuvan tekijöitä ja näyttelijöitä.

Suomalaiset opiskelijat saivat sosialistisissa maissa erittäin laajan ja korkeatasoisen koulutuksen, joka on mahdollistanut mitä moninaisimpia urapolkuja. Haluamme seminaarin avulla tavoittaa myös nuoria, jotka ovat vasta opiskelijaelämänsä alkutaipaleella, ja kertoa heille mitä mahdollisuuksia hyvä venäjän kielen taito voi avata.

Seminaariin osallistuu myös yliopistotutkijoita Aleksanteri-instituutista, Itä-Suomen ja Turun yliopistoista tuomassa historian tutkimuksen näkökulmaa entisten opiskelijoiden kokemuksiin. Haluamme yliopistomaailman myös kiinnittävän huomiota siihen millä kielellä / kielillä tutkimuksia kirjoitetaan. Nykyisin lähes kaikki Venäjää koskeva tutkimus kirjoitetaan Suomessa englanniksi eikä venäjäksi.

Venäjällä ja Neuvostoliitossa opiskelleiden yhdistys ry. (VeNeOy)

Y 3037456-4 . www.veneoy.fi

Yhdistyksen venäläinen kumppani Alumni Russia, Venäjällä opiskelleiden kansainvälinen yhteistyöjärjestö, on luvannut lähettää edustajansa seminaariin. Historiallisen näkökulman lisäksi heidän puheenvuorossaan käsitellään opiskelua ja tutkimusyhteistyötä nykypäivän Venäjän kannalta.

VeNeOy on seminaarin vastuullinen järjestäjä. Venäjän tiede- ja kulttuurikeskus tukee tilaisuutta luovuttamalla veloituksetta seminaarilat kahdeksi päiväksi. VeNeOy aikoo myöhemmin hakea valtionapua luennoitsijoiden kuluihin myös opintokeskuksen Demokraattinen Sivistysliitto kautta. Mahdollisesti saatavasta lisätuesta ilmoitetaan Juhlarahastolle hakuohjeiden mukaisesti.

Tilaisuutta suunniteltiin huhtikuuksi 2021, mutta se siirrettiin syksyyn koronatilanteen takia. Tilaisuus järjestetään siten että sen seuraaminen on mahdollista etäyhteyksin.

Olemattoman kokeneet II seminaari 5 – 6.11.2021 ohjelma

Venäjän Kulttuuri- ja tiedekeskus, Nordenskiöldinkatu 1, 00240 Helsinki

Perjantai 5.11.2021 klo 12:00

Juontajina Merja Jokela ja Pentti Stranius

- Venäjän Kulttuuri- ja tiedekeskuksen edustajan puheenvuoro Olga Olegovna
- Laura Rontu, Venäjällä ja Neuvostoliitossa opiskelleiden yhdistyksen puheenjohtaja avaa tilaisuuden
- Neuvostoliitto, Su Ran Kim, Jukka Kim ja Liisa Taskinen
- Muut entiset sosialistiset maat, puheenvuoroja - Eero Suvilehto, Risto Koivisto, Jukka Korpela
- DDR Jouko Jokisalon puheenvuoro ja Kirsi Liimatainen Missä olet toveri /DDR-elokuvan ohjaaja, filminäytteitä

Lounastauko ja sen aikana Non stop-esityksenä Elinkautiset elokuva. Jari Kokon ohjaus, Neuvostoliitossa opiskelleista.

- Jari Kokko ja mahdollisesti näytteitä Elinkautisista ja kommentti puheenvuoroja: Anna Maija Jokela ja Raimo O. Niemi, mahdollisia elokuvanäytteitä heiltä.
- Teemana Neuvostoliitto, opiskelitko naapurissa Neuvostoliiton aikana kuten Jukka Mallinen...tai kun Neuvostoliitto muuttui Venäjäksi, kuten Hanna Koppelomäki. Heillä alustuspuheenvuorot.
 - Venäjän ja Itä-Eurooppa tutkimus puheenvuorot: Aleksanteri-instituutti, johtaja Markku Kangaspuro ja Itä-Suomen yliopisto UEF, professori. Jukka Korpela.

Lauantai 6.11.2021 klo 12:00

Juontajina Merja Jokela ja Pentti Stranius

- Rosa Liksom Hytti nro 6. elokuvanteko ja Siperian juna...
- Timoi Munne, Daniil Harms ja nykyaika - Näyttelijärokkarin puolituntinen kabaree
- Ville Haapasalo, esiintyjän osallistuminen varmistuu myöhemmin
- Loppupaneeli, puheenvuoroja Olemattoman kokeneet II seminaarista ja sen annista

Merja Jokela ja Pentti Stranius johtavat keskustelua

Olemattoman kokoneet II -seminaari 5.-6.11.2021

Talousarvio

Tapahtuman menot:

Suomalaisten luennoitsijoiden palkkiot (sis. sos. maksut 24%) x 5 hlöä	a´124 e	620 e
Suomalaisten luennoitsijoiden matkat Suomessa x 5 hlöä	a´100 e	500 e
Moskovalaisen vieraan matkat	300 e	300 e
Moskovalaisen vieraan majoitus	300 e	300 e
Moskovalaisen vieraan palkkio	100 e	100 e
Tarjoilut	300 e	300 e
Elokuvaesitysten kulut	300 e	300 e
Viestintäkulut	100 e	100 e
Tilaisuuden tallennus videolle	300 e	300 e
Tilavuokrat	0 e	0 e
Tiedotus ja tallennus verkkosivulla	0 e	0 e
	Kulut yhteensä	2820 e

Tapahtuman tulot:

Cultura	2820 e

Liite: Teksti Culturan hakemuslomakkeessa

Venäjällä ja Neuvostoliitossa opiskelleiden yhdistys ry. (VeNeOy) järjestää seminaarin Helsingissä. Seminaarilla haetaan laajempaa katsantokantaa venäjänkielen käyttöön ja venäläisen kulttuurin tuntemuksen vaikutukseen työelämässä ja suomalaisessa yhteiskunnassa. Tilaisuudessa tarkastellaan Neuvostoliitossa opiskelleiden suomalaisten sijoittumista kotimaan työmarkkinoille, ammatillista urakehitystä ja venäjänkielen merkitystä heidän elämässään. Venäläinen luennoitsija tuo Neuvostoliiton ja nyky-Venäjän korkeakoulutuksen näkökulman ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden vaikutukseen. Seminaarin puitteissa Neuvostoliiton eri kaupungeissa, korkeakouluissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelleet pääsevät tapaamaan toisiaan vuosikymmenten jälkeen.

Seminaari järjestetään 5-6.11.2021 Helsingissä Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksen tiloissa. Esitykset välitetään myös etäyhteyksien avulla. Tarkoituksena on kertoa jo seminaarin nimellä, kuinka Neuvostoliitossa opiskelleet ovat kokeneet sellaista, mitä nykyään ei enää ole - asuneet ja opiskelleet maassa, joka nyt puuttuu maailmankartalta. Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille ja erityisesti suunnattu Neuvostoliitossa ja sosialistimaissa 1950-1990 opiskelleille ja sen jälkeen Suomessa työelämässä olleille eri alojen ihmisille. Tilaisuus on jatkoa ensimmäiselle Olemattoman kokeneiden seminaarille, joka järjestettiin keväällä 1990 Tampereella. Tilaisuuden esitykset tallennetaan, seminaarista tehdään video, ja aineistot jaetaan myöhemmin Veneoyn verkkosivun www.veneoy.fi kautta tai muussa muodossa tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käyttöön. Seminaarin kulut koostuvat esiintyjien palkkiosta ja kuluista, tilaisuuden teetarjoilusta, elokuva- ja videointikuluista sekä viestintäkuluista. Seminaarin alustava ohjelma perusteluineen esitellään liitteen hankesuunnitelmassa. Seminaarin talousarvio näkyy kohdasta "Juhlarahastolta haettavan apurahan kustannusten erittely".

Näkökulmia: 1) Miten Neuvostoliitossa ja Venäjällä opiskelleet ovat voineet tehdä tunnetuksi venäläisyyttä, Venäjän kieltä ja kulttuuria Suomessa 2) Venäjän ja Suomen välisen opiskelijavaihdon merkitys suomalaisen yhteiskunnalliseen keskusteluun ja työelämään. 3) Miten Neuvostoliitossa ja Venäjällä opiskelleet ovat edistäneet Venäjän kielen opiskelua ja opetusta Suomessa. 4) Venäjän kielen oppimisen ja venäläisyyden vaikutus omassa henkilökohtaisessa elämässä. Haluamme seminaarin avulla tavoittaa myös nuoria, jotka ovat vasta opiskelijaelämänsä alkutaipaleella, ja kertoa heille mitä mahdollisuuksia hyvä venäjän kielen taito voi avata.

Seminaarin poikkitieteellisyys ja -taiteellisuus: paikalla sekä tutkimus että luovat taiteet kirjallisuus, elokuva, taide, teatteri, mahdollisesti musiikki. Reaalisosialismin ja kansalaisyhteiskuntien nykyisen toiminnan arviointi opiskelun ja tutkimuksen kannalta, historian itse kokeneiden kokemusten valossa. Mukana on entisiä opiskelijoita Neuvostoliiton lisäksi myös muista sosialistisista maista. Hanke luo uusia näköaloja venäjänkielen käyttöön työelämässä ja kanssakäymisessä venäläisen osapuolen kanssa sekä suomalaisessa yhteiskunnassa laajemminkin.